

Programma kerstconcert

Gaasperdams Gemengd Koor

dirigent: Frank Hameleers

orgel: Rolf Wolfensberger

15 december 2018 Engelse Kerk Amsterdam, aanvang 15.15 uur

Koor en orgel:

Thomas Weelkes (1576-1623) Magnificat from the short service

John Rutter (1945) Angels' Carol (1999)

Koor, orgel en publiek:

Henry John Gauntlett (1805-1876) Once in Royal David's City

Koor en orgel:

Johann Sebastian Bach (1685-1750) Weihnachts-Oratorium (1734-35)

I. Teil Jauchzet, frohlocket

Wie soll ich dich empfangen

II. Teil Brich an, o schönes Morgenlicht

III. Teil Dies hat er alles uns getan

Ich will dich mit Fleiss bewahren

Francis Poulenc (1899-1963) Quatre motets pour le temps de Noël (1952)

1 O magnum mysterium

2 Quem vidistis pastores dicite

Orgel solo:

François Couperin (1668-1733) Récit du Chromhorne, 3e couplet du Kyrie, uit de Messe pour les Paroisses (1690)

Johann Sebastian Bach Meine Seele erhebt den Herren BWV 733, Fuga over het Magnificat pro organo pleno con pedale

Koor en orgel:

Hector Berlioz (1803-1869) L'Enfance du Christ (1854): L'Adieu des bergers

Dietrich Buxtehude (1637-1707) Das neugeborne Kindelein

Koor, orgel en publiek:

English traditional carol God rest you merry, gentlemen

Koor en orgel:

Johann Sebastian Bach Weihnachts-Oratorium

IV. Teil Jesus richte mein Beginnen

V. Teil Ehre sei dir, Gott, gesungen

VI. Teil Nun seid ihr wohl gerochen

Programmattoelichting

Jauchzet, frohloeket

Er zijn honderden manieren waarop het kerstverhaal kan worden verteld en bezongen. Al in de Bijbel en de apocriefe evangeliën worden de gebeurtenissen rond de geboorte van Jezus door verschillende vertellers verwoord, wat in de daaropvolgende tweeduizend jaar heeft geleid tot een uitdijend universum van verhalen, gebruiken, rituelen, mythen en, niet in de laatste plaats, muzikale werken.

Voor dit concert heeft het Gaasperdams Gemengd Koor (GGK) een keuze gemaakt uit die overvloed en als in een mozaïek het kerstverhaal met verschillende composities aan elkaar gelegd: traditionele carols, Engelse Renaissance, Duitse barok, Franse romantiek en 20ste-eeuwse muziek. In een ruim uur doorkruisen we landen, stijlen en eeuwen aan de hand van een verhaal dat in vertelde tijd hooguit een maand of negen beslaat en zich voornamelijk afspeelt in en om een intieme stal in Bethlehem in het vroegere Judea.

In een traditionele kerstviering mag het **Magnificat** als opening niet ontbreken. Het is de lofzang van Maria die bij haar bloedverwant Elizabet op bezoek is en de vreugde bezingt over haar zwangerschap. In dit programma doet ze dat op muziek van Thomas Weelkes, een van de Engelse madrigalisten uit de Renaissance, bekend om zijn geraffineerde tekstuitbeeldingen in de muziek.

Vier eeuwen later zijn de sporen van de oude Engelse koortraditie nog terug te vinden in de **Angel's Carol** van John Rutter, een jubelende aankondiging (oorspronkelijk voor kinderkoor en harp) van de geboorte van Jezus door een van de geliefdste hedendaagse koorcomponisten. **Once in Royal David's City**, op tekst van de 19de-eeuwse Ierse dichteres Cecil Frances Alexander en muziek van haar tijdgenoot Henry John Gauntlett, behoort tot de

canon van Engelse Christmas carols; eenvoudige hymne-achtige melodieën die niet meer zijn weg te denken uit de West-Europese kerstbeleving.

Nog zo'n ijkpunt – maar dan van heel andere orde – is het **Weihnachts-Oratorium** van Johann Sebastian Bach. Anders dan de Matthäus-Passion bestaat dit oratorium niet uit één doorlopende compositie, maar uit zes verschillende cantates (delen) voor verschillende diensten in de kersttijd, vanaf de Eerste Kerstdag tot en met Driekoningen. Het GGK heeft uit alle zes een selectie gemaakt om in een aantal hoogtepunten de verhaallijn te volgen, vanaf het feestelijke openingskoor **Jauchzet, frohlocket**, via het net zo juichende **Ehre sei dir, Gott, gesungen** tot het slotkoraal **Nun seid ihr wohl gerochen**.

De beide motetten van Francis Poulenc, in klank de modernste in dit concert, zijn gebaseerd op gregoriaanse gezangen. In **O magnum mysterium** gaat het over het mirakel van de geboorte dat de dieren in de stal mogen aanschouwen en in **Quem vidistis pastores dicite** wordt de herders gevraagd of zij inderdaad Christus hebben gezien. Door de melodie hier afwisselend in sopraan/tenor en de bas te leggen, wekt Poulenc hier mee de indruk van een nieuwsgierige menigte.

Bij *L'Enfance du Christ*, het Franse kerstoratorium van Hector Berlioz, zijn de kindermoord van Herodes en de vlucht van Jozef, Maria en Jezus naar Egypte het hoofdonderwerp. Iedereen herkent wel de zacht wiegende melodie uit **L'Adieu des bergers** waarmee de herders het jonge gezin een veilig heenkomen toewensen.

Dietrich Buxtehude, een grootheid uit de Noordduitse barokschool die ook invloed heeft gehad op de muziek van Johann Sebastian Bach, relateert **Das neugeborne Kindelein** aan het nieuwe jaar: een *Jubeljahr* waarmee de tijd om te zingen is aangebroken. Iets wat u met ons mee kunt doen in **God rest you merry, gentlemen**, een van de oudste carols en – opvallend voor de opgewekte boodschap, in een mineur toonsoort.

Pay-Uun Hiu